



Съобщение за пресата

Люксембург, 19 ноември 2020 г.

Европейската комисия следва да разшири контрола си върху антиконкурентните практики и сливанията с оглед приспособяването на дейността си спрямо глобализирания свят

Европейската комисия, която е правоприлагащият орган по отношение на правилата в областта на конкуренцията, като цяло използва адекватно правомощията си при провежданите от нея антитръстови производства и контрол върху концентрациите и със своите решения разрешава проблеми, свързани с конкуренцията. Според публикуван днес нов доклад на Европейската сметна палата (ЕСП) обаче тя все още не се е справила изцяло със сложните нови предизвикателства, свързани с налагането на правилата на цифровите пазари, непрекъснато увеличаващия се обем данни за анализ и ограниченията на съществуващите инструменти за правоприлагане. Одиторите също така установиха, че Комисията има ограничен капацитет за мониторинг на пазарите, активно разкриване на нарушения на антитръстовото законодателство и проверки на точността на информацията за сливанията.

Правилата на ЕС за конкуренция имат за цел да възпрепятстват антиконкурентните практики на дружествата, като например тайни картели или злоупотреба с господстващо положение. Комисията може да налага глоби на дружества, които нарушават правилата на ЕС в областта на конкуренцията. През последните 10 години налагането на тези правила е трябвало да се пригоди към значителните промени в пазарната динамика в резултат на появата на цифровите пазари, големите масиви от данни и алгоритмите за определяне на цените. Одиторите разгледаха въпроса дали Комисията е успяла да наложи спазването на правилата за конкуренцията в ЕС чрез контрола върху концентрациите и антитръстовите производства. Те провериха доколко ефективно Комисията е разкривала и разследвала нарушения и си е сътрудничила с националните органи по конкуренция (НОК).

„През последното десетилетие Комисията използва ефективно правомощията си в областта на контрола върху сливанията и антитръстовите производства“, заяви Алекс Бренинкмайер, член на ЕСП, отговарящ за доклада. „Но сега е необходимо тя да разшири своя надзор на пазарите с оглед адаптирането му към един по-глобален и цифров свят. Комисията следва да усъвършенства работата си в посока активно разкриване на нарушения и да подбира своите

Настоящото съобщение за пресата има за цел да представи основните послания на специалния доклад, приет от Европейската сметна палата. Пълният текст на доклада е публикуван на eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

разследвания по-внимателно. Заедно със засиленото сътрудничество от страна на националните органи по конкуренция, това ще доведе до по-добро прилагане на правилата за конкуренцията на вътрешния пазар на ЕС, защитавайки по този начин предприятията и потребителите.“

Одиторите констатираха сравнително ограничено равнище на ресурси, предоставени на Комисията за извършване на мониторинг на пазарите за потенциални проблеми и за собствена дейност по разкриване на антиконкурентни практики, която тя извършва в допълнение към проследяването на жалби от външни източници. Секторните анализи изискват значителни ресурси. Например за анализа на Комисията през 2015 г. относно електронната търговия е бил необходим екип от 15 служители, работещи на пълна заетост в продължение на две години. Одиторите установиха, че броят на случаите, разследвани по собствена инициатива, е намалял от 2015 година насам. Подобен спад се наблюдава и при програмата за освобождаване от глоби или намаляване на техния размер, която се прилага за дружества, доброволно докладващи вътрешна информация за антиконкурентни практики в замяна на имунитет или по-ниски глоби. Комисията следва също така да решава кои случаи да приоритизира в своите разследвания. Тя прави това съгласно критерии, които не са ясно претеглени, така че да се гарантира подбор на случаите с най-висок риск. В областта на контрола върху концентрациите Комисията е изправена и пред други предизвикателства - обемът данни, които подлежат на проверка, непрекъснато се увеличава, както и броят на сливанията, които трябва да бъдат анализирани. Комисията вече е опростила до известна степен процедурите си за някои по-малко рискови сливания, но работата по опростяването следва да продължи. Одиторите също така установиха, че някои значителни сделки попадат извън контрола на Комисията, тъй като дружествата не трябва да ги нотифицират пред Комисията на основание праговете за оборота, определени в законодателството на ЕС.

Комисията е взела всички решения относно концентрациите в рамките на законоустановените срокове, но антиръстовите производства продължават да бъдат с дълъг срок (стигащ до осем години). Това може да намали ефикасността на нейните решения за налагане на правилата, особено по отношение на бързо развиващите се цифрови пазари, където Комисията трябва да провежда сложни разследвания. В същото време законовите средства, с които тя разполага, може вече да не са напълно пригодени за справяне с тези нови видове проблеми на конкуренцията. Одиторите констатираха също, че Комисията е наложила на дружествата рекорден брой глоби, но досега не е извършила оценка на техния възпиращ ефект.

Като цяло сътрудничеството на Комисията с националните органи по конкуренция е добро, но тя няма пълна представа за приоритетите за правоприлагане на НОК. Същевременно Комисията и НОК не са координирали тясно своя пазарен мониторинг и рядко са били пренасочвани случаи от НОК към Комисията. Съществува механизъм за ранно предупреждение, който цели оптимизиране на разпределянето на случаите и предотвратяване на нуждата НОК да разглеждат често сходни случаи на поведение от същото дружество. НОК обаче не го използват широко. На последно място, Комисията не е оценявала редовно ефикасността на своите решения, въпреки че това е щяло да бъде от полза за бъдещото решаване на случаи и разпределение на ресурсите.

Одиторите отправят препоръки, които имат за цел да помогнат на Комисията да подобри капацитета си за активно разкриване на нарушения, да увеличи ефикасността на правоприлагане в областта на конкуренцията, да си сътрудничи по-тясно с НОК чрез Европейската мрежа по конкуренция и да подобри докладването за собствените си резултати.

Обща информация

Комисията има право да забранява антиконкурентни споразумения между дружества и злоупотреба с господстващо положение („антиръстови производства“) и да разглежда по-значимите концентрации на дружества с оглед определяне на тяхното въздействие върху конкуренцията на

вътрешния пазар на ЕС („контрол върху концентрациите“). Както Комисията, така и националните органи по конкуренция могат да прилагат пряко правилата на ЕС в областта на конкуренцията в случаите на нарушаване на антиitrustовите правила, засягащи търговията между държавите членки.

Всяка година Комисията разглежда средно над 300 уведомления за сливане и около 200 случая на нарушаване на антиitrustовите правила. В периода 2010-2019 г. тя е наложила глоби в размер на 28,5 млрд. евро заради нарушения. Поради ограничени ресурси от 2005 г. насам Комисията е извършила само четири секторни анализа по собствена инициатива, които са дали възможност за разкриване на нарушения.

Одиторите провериха извадка, основана на риска, включваща 50 антиitrustови случая и предложени сливания в периода 2010-2017 г., както и извадка от уведомления от НОК за антиitrustови разследвания. За целите на одита бяха посетени НОК на България, Франция, Нидерландия и Полша.

Специален доклад на ЕСП № 24/2020 „Контрол върху концентрациите в ЕС и антиitrustови производства на Комисията — надзорът върху пазара трябва да се засили“ е публикуван на 23 официални езика на ЕС на сайта eca.europa.eu. По-рано тази година ЕСП публикува доклади относно [контрола върху държавната помощ](#) и [инструментите за търговска защита](#).

Лице за контакт с пресата за този специален доклад

Damijan Fišer — Ел. поща: damijan.fiser@eca.europa.eu Тел.: (+352) 4398 45510 / Моб. тел.: (+352) 621 552 224